

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою ЦНТУ

Протокол № 4

від «26» 09 2022 р.

Голова Вченої ради

Володимир КРОПІВНИЙ

Введено в дію наказом ректора
№ 145-05 від 4.10 2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними
працівниками та здобувачами вищої освіти Центральноукраїнського
національного технічного університету**

м. Кропивницький

2022

1. Загальні положення

1.1. Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково—педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти (далі — Положення) Центральноукраїнського національного технічного університету (далі — ЦНТУ) розроблене на підставі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Порядку присвоєння вчених звань, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. № 656, «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами), Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ, затверджено вченою радою (протокол № 12 від 29.08. 2019 р.).

1.2. Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Центральноукраїнського національного технічного університету регламентує норми та правила професійного спілкування та поведінки між учасниками освітнього процесу в Університеті стосовно питань академічної доброчесності.

1.3. Положення є складовою нормативної бази системи забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності ЦНТУ і застосовується в частині, що не суперечить чинному законодавству, загальнодержавній та внутрішньоуніверситетській нормативній базі.

1.4. Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватись учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2. Порядок перевірки на академічний плагіат

2.1. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- навчальні (курскові роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні (дипломні роботи (проекти) роботи здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» і «магістр», науково-методичні праці (підручники, навчальні

посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації вченої ради університету до видання.

Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють завідувачі кафедр;

- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів), організацію перевірки яких здійснюють головні редактори наукових журналів та керівники структурних підрозділів, які організують відповідні заходи;
- дисертаційні роботи і автореферати, організацію перевірки яких здійснюють секретарі спеціалізованих рад.

2.2. Перевірка на академічний плагіат здійснюється на етапі представлення матеріалів робіт, зазначених у п. 2.1, для розгляду спеціалізованою радою, редакційною колегією або кафедрою.

2.2.1. Перевірка науково-методичних праць, рукописів статей, тез доповідей, дисертаційних робіт і авторефератів проводиться за допомогою одного або декількох програмно-технічних засобів з визначенням унікальності роботи.

2.2.2 Безпосередньо перевірку, зазначених у п. 2.2.1 матеріалів, за відповідним дорученням здійснюють:

- вчені секретарі спеціалізованих рад;
- відповідальні секретарі наукових журналів та оргкомітетів конференцій;
- відповідальні особи з числа висококваліфікованих співробітників кафедр, що призначаються розпорядженням завідувача кафедри.

Вищезазначені особи визначають унікальність кожної представленої роботи та надають висновки у роздрукованому вигляді для подальшого розгляду на засіданнях кафедр, експертних комісій спеціалізованих рад, оргкомітетів конференцій. Розгляду передують аналіз результатів перевірки унікальності роботи експертами в відповідній галузі знань, які призначаються відповідальними особами зазначеними у п. 2.1 Положення.

2.2.3 Перевірку на академічний плагіат навчальних та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» і «магістр» здійснює безпосередньо викладач або керівник кваліфікаційної роботи на етапі загальної перевірки роботи. Вищезазначені особи при виявленні факту академічного плагіату надають мотивовані висновки для розгляду роботи на засіданні кафедри.

2.3 Остаточне рішення щодо наявності у роботі ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами, та (або) відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання за мотивованими висновками у відповідності до пп. 2.2.2, 2.2.3 приймається кафедрами, експертними комісіями спеціалізованих рад, редколегіями журналів та оргкомітетами конференцій на своїх засіданнях. При прийнятті рішення враховується специфіка роботи, що перевіряється на

наявність академічного плагіату (галузь знань (спеціальність), вид роботи (стаття, дисертація, кваліфікаційна робота, навчальна робота тощо) та її унікальність.

2.4 Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються протоколом (засідання кафедри експертної комісії, редакційної колегії журналу, оргкомітету конференції) у вигляді рішення щодо дозволу до опублікування матеріалів, допуску до захисту, відправку матеріалів на доопрацювання (або про видачу іншого варіанта завдання для навчальних робіт та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» і «магістр») або відхилення без права подальшого розгляду.

2.5 У разі незгоди з результатами перевірки автор роботи, що перевірялася, має право на апеляцію.

2.5.1 Апеляція подається особисто автором роботи на ім'я ректора у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

2.5.2 У разі надходження апеляції, за наказом (дорученням) ректора створюється комісія для розгляду апеляції.

2.6 Комісія по фактах академічного плагіату також може створюватися за наказом (дорученням) ректора як з ініціативи співробітників університету, так і за заявами сторонніх осіб, а також дорученнями Міністерства освіти і науки України, відповідних державних установ.

2.7 Персональний склад членів комісій у відповідності до пп. 2.5. 2.6 формується з досвідчених та авторитетних наукових та науково-педагогічних працівників університету. До складу комісії можуть включатися, за їх згодою, інші особи, які не є співробітниками університету. При розгляді апеляцій на результати перевірки навчальних та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» і «магістр» до складу комісії може залучатися представник органу студентського самоврядування.

2.8 Апеляція розглядається апеляційною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про створення апеляційної комісії, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні). Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом.

3. Права особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності

3.1. Особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності має такі права:

3.1.1. Ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження.

3.1.2. Особисто або через уповноваженого представника надавати усні та

письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності.

3.1.3. Знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності.

3.1.4. Оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

4. Попередження академічного плагіату

4.1. Попередження плагіату в академічному середовищі університету здійснюють організаційно-методичні та наукові підрозділи університету проведенням комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти, викладачів та науковців про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за недотримання норм цитування;
- розповсюдженні методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах матеріали;
- організації бібліотекою заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- запровадженні в рамках відповідних дисциплін вивчення вимог коректного використання інформації з інших джерел та правил опису джерел та оформлення цитувань;
- формуванні завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;
- щорічному проведенні для докторантів і аспірантів заходів з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату;
- ознайомленні здобувачів вищої освіти й співробітників з цим Положенням.

5. Програмно-технічні засоби для перевірки унікальності наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт

5.1. Програмно-технічні засоби (далі - програми) перевірки наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних та робіт є інструментом для виявлення запозичень.

5.2. Для підвищення об'єктивності перевірки унікальності роботи застосовується принаймні дві програми пошуку і виявлення плагіату. Залежно від поставленого завдання (перевірка тексту, таблиць, рисунків

тощо) особа, яка здійснює перевірку, самостійно обирає програму, функціональні можливості якої в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню.

5.3. До переліку програм пошуку і виявлення плагіату відносяться як програми з відкритим кодом, які дозволяють визначити ступінь унікальності тексту і знайти в Інтернеті повні або часткові копії документа, опубліковані на інших сайтах, так і ліцензійне програмне забезпечення, доступне для використання в рамках договору між Університетом та компанією постачальником.

5.4. Результати перевірки унікальності роботи за допомогою програм пошуку і виявлення плагіату в подальшому повинні бути проаналізовані експертами в відповідній галузі знань, як це передбачено п. 2.2.2 Положення.

6. Заключні положення

6.1. Це Положення затверджується рішенням вченої ради ЦНТУ за погодженням з органом студентського самоврядування та вводиться в дію наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться рішенням вченої ради ЦНТУ за погодженням з органом студентського самоврядування та вводяться в дію наказом ректора.

Вчений секретар

Віктор Каліч

Проректор з науково-педагогічної роботи

Андрій Кириченко

Проректор з наукової роботи

Олександр Левченко

Голова студради

Анна Вдовенко

Юрисконсульт

Свгеній Цехмістер

Директор бібліотеки

Вікторія Євміна